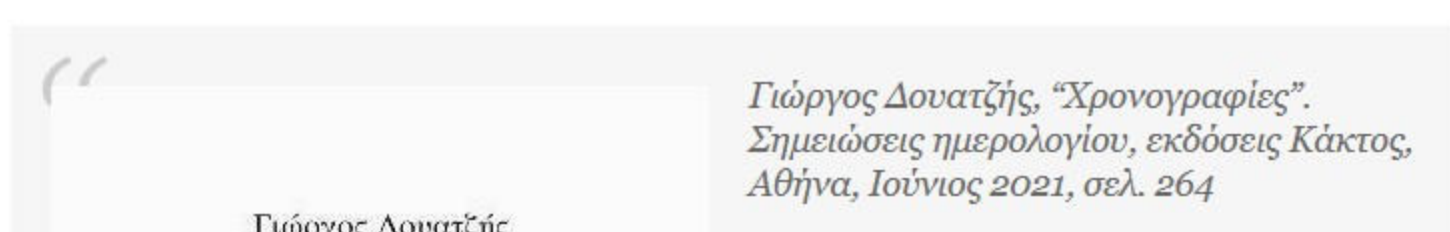

© 06/10/2021, 11:00 ΠΜ

Δοκιμακός περίπατος σε σκέψεις μύχιες

Γράφει ο Κωνσταντίνος Μπούρας //

Γιώργος Δουατζής, "Χρονογραφίες".
Σημειώσεις ημερολογίου, εκδόσεις Κάκτος,
Αθήνα, Ιούνιος 2021, σελ. 264

Γιώργος Δουατζής

ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΙΕΣ

Σημειώσεις ημερολογίου

Έγκυρος και έγκριτος δημοσιογράφος, παλαίμαχος τής γραφής, παθιασμένος, αγωνιστικός και αγωνιστής σε όλα τα πνευματικά πεδία, δεν ορρωδεί προ ουδενός (και ουδεμιάς), γενναίος, όπως όλοι οι πνευματικοί άνθρωποι θα έπρεπε να είναι. Με το θάρρος τής γνώμης του, ο Γιώργος Δουατζής προσπαίζει και διαλαλεί τα πιστεύω του με τη συστηματικότητα ενός μεταξοσκώληκα, την εργατικότητα ενός μέρμηγκα και την διονυσιακή ανάπαυλα του τζιτζικα, που κελαηδεί γιατί μόνον έτσι θυμάται να αναπνέει.

Καιρός να είναι να διευκρινίσουμε κάποια πράγματα: στην γραφή μετράει πρωτίστως η ποσότητα, η συνέπεια, η αντοχή μέσα στον Χρόνο. Γιατί η ποιότητα εξαρτάται από τόσο πολύπλοκα κι σίγουρο, ακριβοδίκαιο και ακριβές, αφού εξαρτάται

από απειρία αστάθμητων μεταβλητών. Εξ αυτού του λόγου και μόνον η Κριτική δεν είναι αμιγής Επιστήμη αλλά τέχνη, τουτέστιν δι-υποκειμενική. Εξ άλλους αυτός και μόνον ο ορισμός της «πραγματικότητας» και των ορίων της με το «φαντασιακό» είναι ένας πονοκέφαλος για τους φιλοσόφους, τους επιστημολόγους και τους νευροεπιστήμονες, έτσι ώστε δεν φτάνουν όλες οι βιβλιοθήκες του κόσμου για να καλύψουν ένα τόσο ρευστό θέμα. Η Υλοενέργεια είναι το θείο δισκοπότηρο, το αντικείμενο επιταχυντών στο Cern και αλλού.

Οι συγγραφείς γράφουν. Και σημειώνουν αδιαλείπτως. Παλεύουν με τα φαντάσματα των εμμονών τους κι εμμένουν στο φαντασιακό επιμένοντας να διαλανθάνουν από την πραγματικότητα που τους ξεφεύγει σαν νερό μέσα από τα αμήχανα χέρια τους.

Αυτή και μόνον η διαδικασία είναι τραγική για το αδιέξοδο τού απεγνωσμένου εγχειρήματός της.

Το ίδιο πράττει εδώ, σε αυτό το ελκυστικό για τον φιλοπερίεργο αναγνώστη πόνημα ο πολυγραφότατος Γιώργος Δουατζής, ποιητής ως προς την ιδιότητα και δημοσιολογών ως προς το επάγγελμα.

Και καλά οι σημειώσεις ημερολογιακού τύπου, που αποτυπώνουν με εναργέστατο τρόπο την περιρρέουσα ατμόσφαιρα του καιρού του. Η φανταστική όμως συνάντηση, συνομιλία και διάλογος εν τέλει με τον γίγαντα Αλβέρτο Καμύ, υπερβαίνει τα όρια του ελεγχόμενου δια του επιστητού και είναι απολύτως συγγνωστή σε κάθε άνθρωπο που τιμάει τον πνευματικό ανώτερο εαυτό του.

Επικοινωνούμε με προγενέστερους και μεταγενέστερους ως συγκοινωνούντα δοχεία που μεταβολίζουν τον ίδιον αιθέρα σύμφωνα με την αρχή της διατήρησης της ενέργειας, η οποία δεν μπορεί να παραχθεί εκ του μηδενός, τουλάχιστον εδώ, στο χωροχρονικό σύστημα τής Γαίας.

Και μπαίνοντας τώρα στο ερώτημα της λογοτεχνικότητας, θα επιλέξω χαρακτηριστικά τινά αποσπάσματα προκειμένου να φωτίσω την αποφθεγματικότητα και την λογία αλλά και «δημοτική» προφορικότητα αυτού του πυκνογραμμένου και πλούσιου σε σύμβολα, νοήματα, αισθήματα κειμένου, που μοιάζει εμπειρικό αλλά δεν είναι. Πρόκειται μάλλον για το απόσταγμα μιας διαδραστικής ζωικής λειτουργικότητας που είναι ανάλογη με τον μεταβολισμό ανώτερων όντων.

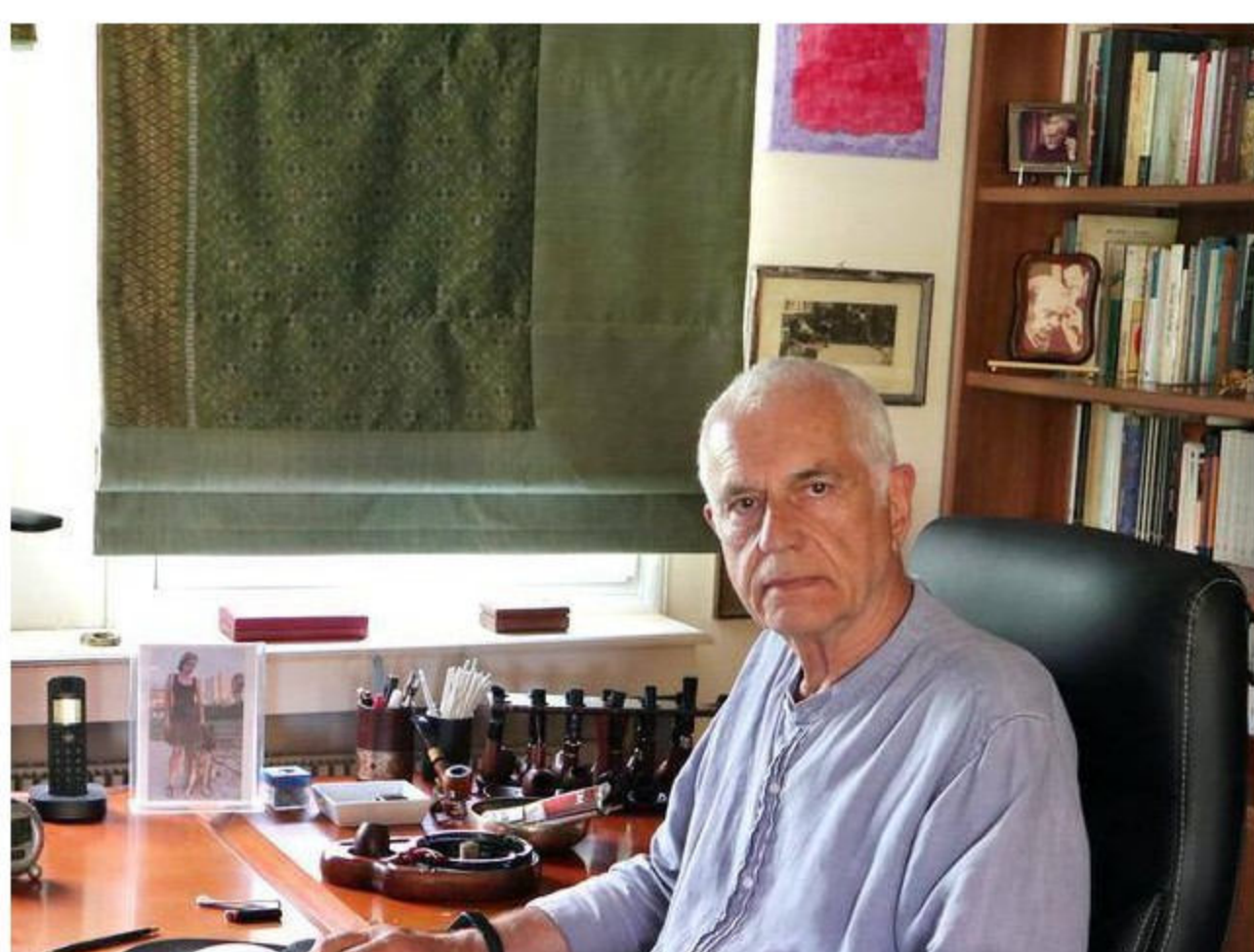
Διαβάζουμε λοιπόν στη σελίδα 250:

«Κρίνουν συχνά ένα έργο με τη λογική και ξεχνούν ότι η έννοια της γνήσιας δημιουργίας βρίσκεται πέραν στερεοτύπων και ερμηνειών. Σημαντική για τους κρίνοντες θα ήταν η άρση των αντιφάσεων της περιρρέουσας λογικής για τη δικαιολογία ύπαρξης ενός έργου, αλλά και για τους γεννήτορες του έργου.

Επιπόλαιοι εκείνοι που ως "γνωστικοί" χαρακτηρίζουν νοσηρούς ή ψυχοπαθείς τους καλλιτέχνες, τους οποίους συχνά λειδωρούν. Όμως, το έργο των καλλιτεχνών τούς θέλγει. Προληπτικώς φροντίζουν πάντοτε να το αναλύουν πάντα δια της λογικής για να νιώθουν ασφαλείς. Αλλά έτσι χάνουν την πεμπτουσία της ευδαιμονίας που χαρίζει η πρόσληψη ενός έργου.

Η εύκολη απόρριψη είναι ένα διακριτό είδος ανοησίας στα μάτια μου. Έχω πιάσει τον εαυτό μου πολλές φορές να βιάζεται να αγνοήσει – αν όχι και να απορρίψει – ένα έργο και αμέσως σπεύδω να το ξαναδώ στη σκέψη ότι αδίκησα. Αρκετές φορές ανακάλυψα θησαυρούς, έστω και καθυστερημένα, ιδιαιτέρως σε εικαστικά έργα, τα οποία επιπολαιώς απέρριψα.

Βεβαίως η αυτογνωσία είναι μεγάλη υπόθεση...».

Γιώργος Δουατζής

Λόγος αντάξιος μεγάλου φιλοσόφου ο δοκιμακός αυτός περίπατος σε σκέψεις μύχιες και αισθήματα ακανθώδη, από εκείνα που δεν θέλουμε να εξομολογηθούμε ούτε στον ίδιο τον εαυτό μας. Πόσες φορές δεν έχουμε περιπέσει σε παρόμοια αποπήματα;

Γενναίος είναι όμως εκείνος που παραδέχεται τα λάθη του, ορθογνωμεί, ορθοφρονεί και αποκαθιστά τις όποιες βλάβες με ισόποσες (τουλάχιστον) επωφελείς για όλους αγαθοεργίες.

Και ποια μεγαλύτερη φιλανθρωπία από την γραφή την ίδια, όταν βιαζόμαστε να μοιραστούμε την ακριβοπληρωμένη σοφία μας με αγνώστους;

Γιώργο Δουατζή, υποκλίνομαι. Έστω και καθυστερημένα... Υπάρχει όμως πάντα καιρός να διορθώσουμε τις αβλεψίες μας.

Καρδιά χρειάζεται και ορθός λόγος. Κι από τα δύο διαθέτεις αφειδώς. Ας σε μιμηθούν πολλοί (και πολλές) ομότεχνοί μας. Η γενναιοδωρία είναι ένδειξη αρετής υπερόχου.

Οι έξοχοι άνθρωποι όταν συναντιούνται δεν ντρέπονται να χαιρετιούνται και δεν συνοπιοποιούν επακριβώς τα οφέλη από την κοινωφελή επιλογή τους ταύτη.

* Ο Κωνσταντίνος Μπούρας είναι ποιητής, θεατρολόγος και κριτικός, Επισκέπτης Καθηγητής Θεατρικής Κριτικής στο ΕΚΠΑ (www.konstantinosbouras.gr)